

Tietoa päihdehoidosta

Jos sinulla on ongelmia alkoholin, lääkkeiden tai huumeiden kanssa, ei asian kanssa kannata jäädä yksin. Apua on saatavilla. Tässä tietopakettissa kerrotaan erilaisista päihdehoitomuodoista ja niiden tuottajista. Lisäksi kerrotaan, kenelle palvelut on tarkoitettu ja kuka maksaa hoitopalvelut.

Päihdehuollon palveluista ja muista sosiaali- ja terveystalv palveluista suurin osa on kuntien tuottamia. Myös yksityisiä palveluita on tarjolla. Päihdeongelmiin on tarjolla monenlaista apua.

Kenellä on oikeus päihdehuoltopalveluihin?

Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla on oikeus kunnan maksamiin julkisiin palveluihin. Yksityisten palveluiden kustannukset on maksettava itse.

Jos sinulla on ongelmia alkoholin, huumeiden tai lääkkeiden käytön kanssa ja haluat apua, ota yhteyttä **terveysasemalle, työterveyshuoltoon tai lähimmälle A-klinikalle**. Kunnallisen terveysaseman palvelut maksavat useimmissa kunnissa hieman. Jos olet töissä, työnantaja maksaa työterveyshuollon puolestasi. Tarkista, kuuluuko sinun työterveyshuoltoosi päihdehoito. Oman kuntasi A-klinikan palvelut ovat yleensä maksuttomia, tarkista kuitenkin asia A-klinikalta.

Päihdehoito toteutetaan yleensä avohoitona. Sinne voit hakeutua oma-aloitteisesti. Jos tilanteesi on vaikea, arvioidaan tarvitsetko laitoshoidoa. Laitoshoidon maksaa tilanteesta riippuen työnantaja, kunta tai sinä itse. Voit hakea maksusitoumusta oman kuntasi sosiaalitoimesta tai A-klinikalta. Eri kunnissa on erilaisia maksukäytäntöjä.

Miten päihdeongelmia hoidetaan?

Kunnat järjestävät päihdehuollon. Päihdeongelmien hoito aloitetaan yleensä sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluista. Näitä ovat esimerkiksi terveyskeskusten vastaanotto- ja päivystyspalvelut, kouluterveydenhuolto ja työterveyshuolto.

[Lue lisää ►](#)

Avohoitto

Päihdeongelmia hoidetaan ensisijaisesti avohoitona. Tämä tarkoittaa sitä, että asiakas asuu kotonaan ja käy vain välillä vastaanotolla. Hoidon aluksi käytetään sosiaaliterapeuttia, sairaanhoitajan tai lääkärin vastaanotolla, jossa arvioidaan, millaista hoitoa juuri sinä tarvitset. Sitä voi seurata esimerkiksi avokatkaisuhoito. Lisäksi voi saada esimerkiksi yksilö-, perhe- tai ryhmäterapiaa. Avohoidossa keskustellaan myös asiakkaan asumisesta ja toimeentulosta. Jos avohoidosta ei ole apua, voit päästä laitoshuoltoon.

Laitoshuolto

Laitosmuotoisessa katkaisuhoidossa asiakas asuu hoitolaitoksessa jonkin aikaa. Sen tarkoituksena on saada päihteidenkäyttö loppumaan ja samalla hoidetaan vieroitusoireita ja muita päihteiden aiheuttamia haittoja. Lyhytaikainen laitoshuolto kestää yleensä enintään 1-2 viikkoa.

Pitkäaikainen laitostuntoutus

Joskus hoito kestää kauemmin ja laitoksessa joutuu asumaan pidempään. Kuntoutuksessa pyritään opettelemaan elämää ilman päihteitä ja hallitsemaan tilanteita joihin päihteet aiemmin kuuluivat.

Tukipalvelut

Katkaisu ja -kuntoutushoidon jälkeen auttavat erilaiset tukipalvelut, esimerkiksi tukiasunnot sekä päivätoimintakeskukset. Tietoa tukipalveluista saat esimerkiksi oman kuntasi sosiaalitoimistosta tai A-klinikalta.

Mitä teen, jos minulla on päihdeongelma?

Seuraavassa listassa kerrotaan, millaista päihdehoitoa Suomessa on, miten hoitoon pääsee ja mistä löydät hoitopaikkojen yhteystiedot. **Kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut ovat luottamuksellisia.** Se tarkoittaa, että työntekijät eivät kerro asioitasi kenellekään ulkopuoliselle ilman sinun lupaasi.

[Lue lisää ►](#)

Kun hakeudut päihdeongelman vuoksi mihin tahansa yksikköön, ota mukaasi Kela-kortti.

Terveysasema

Jos sinulla on ongelmia päihteiden käytön kanssa, voit mennä ensin terveysasemalle. Joillain terveysasemilla on päihdehoitaja, joka on erikoistunut päihdeongelmien hoitoon. Eri kunnissa ja terveysasemilla on erilaisia palveluita. Myös jonotusajat palveluihin vaihtelevat. Kun teet terveysasemalle ajanvaraukseen, kerro ongelmistasi ja tilanteesi kiireellisyydestä. Samalla kannattaa tarkistaa, onko terveysasemallasi päihdehoitajaa.

Kunnallisten terveysasemien palvelut ovat useimmissa kunnissa maksullisia, mutta maksut ovat pieniä.

Työterveyshuolto

Jokaisen työnantajan pitää lain mukaan maksaa kaikille työntekijöilleen terveydenhuolto. Työterveyshuolto on usein yksityisillä lääkäriasemilla, mutta jotkut työnantajat käyttävät julkisia palveluita. Työnantajasta riippuu, mitä työterveyshuoltoon kuuluu. Jos haluat päihdehoitoon työterveyshuollon kautta, sinun kannattaa tarkistaa työnantajaltasi, sisältyykö työterveyshuoltoon myös päihdehoito. Lisää tietoa työterveyshuollosta löydät [Työsuojeluhallinnon](#) sivuilta ja omalta työnantajaltasi.

Sosiaalitoimi

Sosiaalipalveluihin kuuluu päihdehuoltoa ja sitä tukevia palveluita, jotka liittyvät esimerkiksi asumiseen. Sosiaalipalvelut ovat erilaisia eri kunnissa. Selvitä oman kuntasi sosiaalitoimesta, minkälaisia palveluja on tarjolla. Sosiaalitoimen yhteystiedot löydät oman kuntasi nettisivuilta.

Sosiaalipalveluihin kuuluu myös aikuissosiaalityö. Aikuissosiaalityö auttaa arkielämän ongelmissa, kuten päihdeongelmissa. Päihdeongelmiin liittyy usein muitakin huolia, esimerkiksi taloudellisia vaikeuksia. Aikuissosiaalityössä mietitään ratkaisuja asiakkaan tilanteen parantamiseksi. Ongelmien hoidossa voidaan tehdä yhteistyötä mm. A-klinikan, työvoimatoimiston tai Kelan kanssa. Eri kunnat tarjoavat erilaisia aikuissosiaalityön palveluita.

A-klinikka

A-klinikat tarjoavat monipuolisia päihdehoitopalveluita päihdeongelmallisille ja heidän perheenjäsenilleen. Aluksi kartoitetaan, millaista hoitoa tarvitset. A-klinikoilla hoitomuotoja on useita, ja hoitoon kuuluu esimerkiksi terapiakeskusteluita. Hoidon kannalta on tärkeää, että itse haluat muuttaa päihteidenkäyttöäsi. Lisää tietoa löydät esimerkiksi [A-klinikkasäätiön omistaman A-klinikka Oy:n sivulta](#) .

Oman kuntasi A-klinikan avohoitopalvelut ovat pääasiassa ilmaisia (tarkista kuitenkin A-klinikalta oman kuntasi tilanne). Sinun ei tarvitse pyytää lähetettä lääkäriltä, vaan voit mennä suoraan A-klinikalle. Laitoshoidon maksuihin tarvitaan maksusitoumus kunnan sosiaalitoimesta tai A-klinikalta.

A-klinikoita toimii useilla paikkakunnilla. Yhteystiedot löydät oman kuntasi verkkosivuilta.

Nuorisoasema

Nuorisoasemat ovat nuorille ja heidän perheenjäsenilleen tarkoitettuja paikkoja, joissa nuoret saavat apua päihdeongelmiin. Nuorisoasema on useimmiten maksuton, etkä tarvitse sinne lähetettä. Joillakin nuorisoasemilla on myös päivystysaika, jolloin voit mennä varaamatta aikaa etukäteen. Yleensä nuorisoasemat on tarkoitettu alle 25-vuotiaille, mutta yläikärajat vaihtelevat.

Nuorisoasemien yhteystiedot löydät oman kuntasi sivuilta.

Laitos- ja kuntoutushoito

Laitos- ja kuntoutushoito ovat tarkoitettu niille, joille avohoito ei riitä. Niihin tarvitset maksusitoumuksen ja mahdollisesti

myös lähetteen lääkäriltäsi. Et siis voi mennä laitoshoitoon itsenäisesti.

Katkaisuhoito on valvottua lyhytaikaista laitoshoittoa. Sen tarkoituksena on katkaista päihteiden käyttö, tutkia asiakkaan elämän muita ongelmia ja valmistautua hoitamaan päihderiippuvuutta pitkäaikaisesti. Katkaisuhoidossa saat levätä ja keskustella työntekijöiden ja muiden asiakkaiden kanssa. Hoitajat tarkkailevat vointiasi. Tarvittaessa voit saada lääkitystä. Katkaisuhoidossa suunnitellaan myös jatkohoitoasi.

Jos katkaisuhoidon jälkeen avohoito ei riitä, voidaan harkita laitostuntoutusta. Laitostuntoutus kestää tavallisesti 1-4 viikkoa, joskus myös pidempään. Monissa kuntoutumiskeskuksissa on myös lyhytaikaista katkaisuhoidtoa. Laitostuntoutuksessa osallistut yksilö- ja ryhmäkeskusteluihin. Tämän lisäksi suunnittelet työntekijöiden kanssa jatkohoitoa ja laitoshoidon jälkeistä elämää.

Katkaisu- ja kuntoutushoidon maksut vaihtelevat paljon. Jos sinulle on myönnetty maksusitoumus, kunta tai Kansaneläkelaitos (Kela) maksaa suurimman osan katkaisuhoidon tai kuntoutuksen kustannuksista. Asiakkaana maksat vain omavastuuosuuden.

Yksityinen päihdehoito

Julkisten palveluiden lisäksi Suomessa saa myös yksityisiä päihdehoidon palveluita. Näihin palveluihin voit mennä ilman lähetettä tai maksusitoumusta. Silloin maksat kaiken itse. Yksityisiä päihdehoitoyrityksiä voit etsiä esimerkiksi internetistä.

Selviämisasema

Selviämisasema tarjoaa päihtyneelle suojan ja hoitoa siihen asti, että hän selviää. Siellä myös suunnitellaan mahdollista myöhempää päihdehoitoa. Selviämisasemien yhteystiedot löydät oman kuntasi sivuilta.

Terveysneuvontapisteet

Terveysneuvontapisteet ovat palvelupaikkoja, jotka on tarkoitettu huumeita suonensisäisesti käyttäville. Niihin on helppo mennä ilman ajanvarausta, eikä omaa nimeä tarvitse kertoa työntekijöille. Niissä voit vaihtaa käytetyt neulat ja ruiskut puhtaisiin. Terveysneuvontapisteistä saat myös tietoa terveydenhoidosta, hoitopaikoista ja tartuntataudeista.

Myös terveysneuvontapisteiden yhteystiedot löydät [Vinkki.infosta](#).

Onko perheenjäsenelläsi päihdeongelma?

Jos läheiselläsi on päihdeongelmia, voit yrittää auttaa häntä löytämään apua. Muista kuitenkin, että täysi-ikäisen täytyy itse haluta päästä päihdehoitoon, eikä häntä voi pakottaa. Voit esimerkiksi ottaa läheisesi puolesta selvää siitä, mitä hoitoja on olemassa, ja tehdä hoitoon menemisen hänelle mahdollisimman helpoksi. Jos oma elämäsi päihteitä käyttävän kanssa tuntuu raskaalta, hae apua myös itsellesi. Tukea saat esimerkiksi A-klinikoilta tai vertaistukiryhmistä, kuten AI-anonista.

Lapsen tai nuoren kanssa on hyvä keskustella päihteistä ja niiden käytöstä, vaikka ongelmia ei olisikaan. Jos lapsellasi kuitenkin on ongelmia päihteiden käytön kanssa, asiaan on hyvä puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja ottaa yhteyttä terveysasemalle tai nuorisoasemalle. Nuorisoasemalle voit varata ajan itse ja hoito on useimmiten ilmaista. Tietoa nuorisoasemista löydät oman kuntasi sivuilta.

Vanhemmuus ja päihteet

Myös lapset kärsivät vanhempiensa päihteidenkäytöstä. Päihdehoidossa yritetään nähdä oma päihteidenkäyttö lapsen kannalta ja opetellaan elämään arjessa niin, että myös lapset voivat hyvin. Äärimmäisissä tilanteissa sosiaaliviranomaiset joutuvat puuttumaan lasten ja vanhempien suhteeseen. Keinoja tällaiseen puuttumiseen on useita ja huostaanotto on niistä vakavin. Perhettä pyritään tukemaan monin eri keinoin.

Lisää tietoa lastensuojelusta löydät [Lastensuojelun keskusliiton](#) sivuilta.

Sanastoa

Lähetete

on paperi, jolla lääkäri lähettää potilaan jatkohoitoon.

Ostavastuuosuus

on se osuus maksusta, joka jää asiakkaalle itselleen maksettavaksi. Toisen, usein suuremman, osan maksaa usein kunta, Kansaneläkelaitos (Kela) tai vakuutus.

Hoitotakuu

Suomessa on julkisen terveydenhoidon palveluissa voimassa [hoitotakuu](#) . Tämä tarkoittaa, että terveysasemat ja sairaalat lupaavat hoitaa ihmiset tietyn ajan kuluessa. Jos olet yrittänyt saada apua terveysasemalta, mutta et ole apua saanut, sinun kannattaa kysyä hoitotakuusta.

Maksusitoumus

Päihdehoitoon voi saada taloudellista tukea. Kunnat ja [Kansaneläkelaitos](#) (Kela) voivat korvata osan hoitokustannuksista. Eri kunnissa on tästä erilaiset säännöt. Tarkista siis oman kuntasi sosiaalitoimesta, minkälaiseen hoitoon voit saada maksusitoumuksen.

link

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkei.fi/fi/mista-apua/tietoa-paihdehoidosta>